

■ گذری بر اندیشه و میزان عشق و محبت شیخ راغب حرب
به امام خمینی و انقلاب اسلامی ایران

شیخ شهید بیعت با امام خمینی را وظیفه شرعی می دانست

آمریکایی و اسلام درباریان مورد مقایسه قرار می دهد و تاکید می کند که اسلام آمریکایی چیزی از مشکلات مسلمانان را حل نمی کند. برادران مسلمانان در ایران که در حال حاضر درگیر جنگ تمیلی از سوی همه کشورهای دنیا و همه قدرت های استکباری هستند و با قدرت های جهانی رو برو هستند، اگر خواسته باشیم میان برادران ایرانی و خودمان مقایسه کنیم میان خلواته و خودمان در این کشور و دیگر کشورهای جهان و میان آنها که خداوند پیروزی را به طور مداوم بر آنان نازل می کند مقایسه کنیم، مشاهده می کنیم آنان خداوند را خوب شناختند. ولی ما خداوند را خوب نشناختیم، پیامبر (ص) را شناختند ولی ما پیامبرمان را نشناختیم، امامان را شناختند ولی ما امامان خود را خوب نشناختیم، ما گواهی می دهیم که خدایی جز خدای یگانه نیست ولی رفتارمان و عملکردمان برخلاف آن گواهی می دهد، رفتارمان می گویید که خدایان زیادی غیر از خدای

ذوب شده است. شهید راغب حرب سه بیض از پوش نظامی اسرائیل به لبنان در سال ۱۹۸۲ در جریان خطبه نماز جمعه حسینیه رستمی جیشیت، شیعیان لبنان را به جانبداری و همسنگی همه جانبه با انقلاب اسلامی ایران و امام خمینی (ره) فراخواند. از رخدادهای انقلاب اسلامی با شفاقت سخن گفت و به تلاش های مذهبانه عوامل استکبار جهانی برای تضعیف انقلاب اسلامی و رهبری انقلاب به شدت حمله کرد. هر چند که این تلاش ها به نام اسلام و زیر لوای آن صورت گیرد.

شیخ شهید گفته است: آگاهی و شناخت انسان از مسائل و مشکلات زندگی و تلاش برای برطرف نمودن این مشکلات هر قدر هم که بزرگ باشد، هر قدرتی هر اندازه بزرگ بوده باشد موجب می شود ضعیف و ناکارآمد گردد. مهمترین ناگاهی که مسلمانان دچار آن شدندان، تاگاهی نسبت به شناخت دین و خدا و فرقان و هویت و مفاهیم اسلامی شان است. ایشان اسلام را سنتی و اصیل و حقیقی را با اسلام

شکی نیست که شیخ الشهداء مقاومت اسلامی لبنان شیخ راغب حرب یکی از رهبران جنبش اسلامی است که به امام خمینی (ره) بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران عشق می وزد و ایشان را رهبری خردمند و واجب الاطاعه می دانست. ایشان و نزدیکان شیخ راغب نقل کردند که ایشان بدقدرتی شیفته شخصیت امام خمینی (ره) شده بود که همواره در همه سخنرانی ها و خطبه های نماز جمعه برای طول عمر امام و موقوفیت انقلاب اسلامی و تداوم آن دعا می کرد.

شیخ راغب حرب از جمله کسانی بود که با شیدن خبر پیروزی انقلاب اسلامی خود را متعهد دید با امام خمینی (ره) بیعت کرد، و یکی از اولین شخصیت های لبنانی بود که با ارسال تلگراف برای امام، با انقلاب اسلامی بیعت کرد و بارها تأکید کرده بود که بر مسلمانان و پیشوای حديث که با رهبران مسلمان خود بیعت کنند و پیشوای حديث منسوب به حضرت رسول الله (ص) را قرأت می کرد که می فرموده اند: هر کسی بمیرد و بیعتی در گردش نباشد مانند افراد نادان و گمراه مرده است. ایشان همواره تأکید می کرد که در یک مرحله تاریخی و معاصر امام خمینی زندگی می کند. این امام معیارها و ارزش ها و راهکارها را برای مسلمانان مشخص کرده است، معیارهای ایمان و نفاق را مشخص نموده است. شیخ راغب بارها گفتار استاد شهید ایت الله سید محمد باقر صدر درباره امام خمینی (ره) را به مردم به ویژه به روحانیون لبنانی گوشتزد می کرد. مرحوم شهید صدر به شاگردان و مریدان خود توصیه کرده بود که در امام خمینی ذوب شووند، آنکه نه که ایشان در اسلام

مهدی موعود (عج) و نایب بر حق ایشان امام خمینی (ره) است. کسی که با این مرد بیعت نکند، راه هدایت را گم کرده است. ما به استعمارگران می‌گوییم؛ اسلامی که نتوانستید با موشك و قوب خفه‌اش کنید نخواهید توانست با عمامه آن را خفه کنید. ما تا زمانی با ولایت فقیه بیعت می‌کنیم که بر اساس دین خدا و خط پیامبر حرف کنید. این دیدگاه شخصی نیست بلکه دیدگاه اسلام است.

شیخ الشهداء ای مقاومت اسلامی با این نگرش و با این اخلاص به امام خمینی و انقلاب اسلامی نگاه می‌کرد. انقلاب را سر آغاز اولین گام برای پایان دوران غربت و طلوع فجر آزادی می‌دانست. رسالت و هدف انقلاب را در پرونو رسالت و اهداف پیامبر اسلام می‌دانست. از پیروزی‌های بی در بی نیروهای اسلام در جبهه‌های حق علیه باطل ابراز خرسنده می‌کرد. همواره مشتاق بود در اولین فرسته به سرزمین ایران سفر کند. در جریان جند همایش اسلامی و سیاسی به ایران آمد و با امام خمینی (ره) دیدار کرد. هرگاه به لبنان باز می‌گشت اخبار متعدد و خاطرات دلنشیں همراه می‌پردازد. خاطرات خود را برای مشتاقان و طرفداران جمهوری اسلامی تعریف می‌کرد.

بی تردید می‌توان شهید راغب حرب را در آن مرحله سفير و سخنگوی انقلاب معرفی کرد. چرا که مردم لبنان و ملت‌های منطقه را پیوسته به طرفداری از انقلاب اسلامی و پایان‌نده به خط مشی اسلام اصیل و رهبری انقلاب فرا می‌خواند. خود را نهایته و زبان حال انقلاب می‌دانست. با استدلال‌های قوی و منطقی توانست تا حد زیادی مردم را پیرامون انقلاب و رهبری خردمند و شجاع آن گردآوری کند.

پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ایران وضعیت مسلمانان در بسیاری از کشورهای اسلامی، از جمله در لبنان ناپسامان و ناپایدار بود. مسلمانان راهکار سیاسی روش و خط مشی مشخصی برای خود که جایگاهشان را در قالب تحولات جهانی مشخص کند نداشتند. مسلمانان نه فقط در زمینه دگرگونی تحولات جهان تأثیر گذار نمودند بلکه همواره تحت تأثیر این تحولات قرار گرفتند. در سیاری اوقات موضوع گیری‌های مسلمانان خودسرانه، ناپاخته و انفعالی صورت می‌گرفت. برای مثال کسانی که با جریانات چپ مخالفت می‌کردند ناخواهگاه به دامن راستگرایان شدیده می‌شدند و یا بالعکس، فرد مسلمان در میان این دو جریان سرگردان بود. راهیانی را جستجو می‌کرد تا از ازادی و آینده‌اش را تأمین کند. تا آن زمان یک رهبری اسلامی که بتواند آمناها و خواسته‌های مسلمانان را تأمین نماید و جامعه را رهنمون سازد وجود نداشت. اما دیری نپایید که جهان اسلام پس از سالها ضعف و از هم پاشیدگی از نعمت ظیمه رهبری الهی بهره‌مند شد و معادلات سیاسی بین المللی را دگرگون کرد.

با وجودی که شیخ راغب حرب یکی از شاگردان متمهد شهید آیت الله سید محمد باقر صدر به شمار میرفت و از اوضاع جوامع اسلامی پیش از پیروزی انقلاب اسلامی شناخت داشت. اما به تنهایی توان ایجاد دگرگونی در جامعه لبنان را نداشت. چرا که تعداد جوانان انقلابی که بتوانند با ایشان همراه شوند اندک بود. شیخ راغب حرب از چند سال پیش از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران یکی از پیشگامان و نظریه پردازان نهضت جهانی اسلام به شمار میرفت. اندیشه‌ها و شعارهایی که مطرح می‌کرد، با شعارهای انقلاب اسلامی از جمله لزوم برقراری حکومت اسلامی، وحدت مسلمانان، ازادی قدس و جنگ با عوامل استکبار جهانی و تشکیل جمهه جهانی مستضعنان مطابقت داشت.

هنگامی که از امام خمینی (ره) یاد می‌کرد ایشان را «امیر مسلمانان» می‌نامید. هم‌شله به مردم توصیه می‌کرد که اسلام تنها راحل رهایی از مشکلاتی است که بیگانگان بر سر راه آنان قرار دادند. این جمله معروف ازویه‌جانمانه که

را شرح دهد. پیروزی‌های چشمگیر آنان زبان را بند می‌آورد. به باری خداوند به زودی پیروزی‌های جدید و آمارهای تکان دهنده درباره آنان خواهید شنید.

شیخ راغب حرب در ادامه خطبه نماز جمعه جشیط نفاق را مشکل دوم جامعه اعراب معرفی کرد و گفت: من خیلی درباره منافقین صحبت کردم، منافق نمی‌تواند در فضای نادانی و ناگاهی به کند. دوست دارد در فضای نادانی و ناگاهی به سر بردا. ابو الحسن بنی صدر این منافق بزرگ اگر چه پیشتبانی بزرگی داشت اما توانست در ایران زندگی کند. خداوند ماهیت او را آشکار ساخت. مردم ایران بصیرت و نیت پاک داشتند. در حالی که نفاق در میان ما فراوان است، مدعاوین ما منافق هستند آنان بیشتر پرده نادانی ما پنهان می‌شوند. آیا لبنان در چهل سال گذشته یک حاکم غیر منافق به خود دیده است؟ ناگاهی و نفاق موجب شده افراد پست و فاسد بر ما حکومت کنند. آزادگان را به بردگی بکشند. باید با آگاهی و علم و اخلاص به اسلام بازگردید. باید مصلحت خود را بدانیم، چه کسانی پسته‌های حکومتی را در دست گرفته‌اند؟ چه کسانی ولی امر ما هستند؟ ما باید بدانیم هر کسی به فردی غیر از امام خمینی این بندۀ رستگار خواهد بود. پیروزی کند گمراه است. از دو هفته پیش اتفاقاً افتاد که ممکن بود برای امام و

انقلاب خطرناک باشد و هفته پیش درباره آن صحبت کردم و اکنون باید درباره آن صحبت کنم زیرا بسیاری از این مسئله تاراحت می‌شوند. در طول تاریخ پیشتر ستمگران و مژدهوران درباری لیاس تقوی بر تن داشتند. اما تعوی چیزی نیست که ما آنرا نشناشیم... ما حد و مرز تعوی را می‌دانیم... تعوی یعنی ترس از خدا و توجه به آنچه که فقط نزد خداست و احترام به اولیاء الله است.

شیخ الشهداء مقاومت اسلامی لبنان اضافه کرد: چه می‌شود درباره گروهی صحبت کنیم که بر امام عادل خود خروج کرده‌اند؟ حتی اگر این گروه عالم بوده باشند. ما چون

یگانه وجود دارد. گواهی می‌دهیم که حضرت محمد (ص) بندۀ و فرستاده خداست ولی رفقاران گواهی می‌دهد که به جای رسول خدا (ص) طاغوتیان و ستمگران بیامیران ما هستند. چرا باید اینطور بشایم؟ برای اینکه در عقل و دل ما اشکال‌های وجود دار و شناخت ما الوده به چهل است. ما خداشناس نیستیم لذا نمی‌دانیم چگونه با آن تعامل کنیم... چگونه او را عبادت کنیم... چگونه از او اطاعت کنیم... از معصیت او پرهیز کنیم... به هر بهانه‌ای شده می‌خواهیم از واقعیت‌های دردنگ و تلخ زندگی فرار کنیم... اما هرگاه یکی از برادران ایرانی را می‌بینیم، ملاحظه می‌کنیم که همه صفات خدا و ارزش‌های الهی را به خوبی درک می‌کند.

روزی از طریق رادیو به سخنان خطیب نماز جمعه تهران گوش می‌دادم. ایشان نقل می‌کرد که با چند تن از فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در جبهه جنگ تحریمی دیدار کرده است. ایشان چگونگی تیراندازی رزم‌نده‌گان را شرح می‌داد و می‌گفت که این خدا بود که نشانه‌گیری رزم‌نده‌گان را هدایت می‌کرد. من با شنیدن این سخنان احساس کردم که نور خدا آنجنان در قلب رزم‌نده‌گان ایرانی نفوذ کرده که می‌توانند آیات و معجزات خدا را به راحتی در کر کنند. آنان با تمام وجود آیه «ما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی» را در کر کرده‌اند.

شهید راغب حرب خطاب به نمازگزاران روستای جشیط افزود: باید اعتراف کنیم که چیزی نمی‌دانیم... علمای ما نیز باید اعتراف کنند که چیزی نمی‌دانند... من یک بار که به ایران رفته بودم و در نماز جمعه شرکت کرده بودم با تمام وجود حس کردم که ملت‌های عرب، از خدا و بیامیر و امامان، شناخت کافی ندارند. اما در ایران مردم را دیدم که با چشم یقین به مقاومت اسلامی نهاده می‌کنند. در حالی که ما هنوز جایگاه مرجعیت دینی را نمی‌دانیم، ولی امر را نمی‌شناسیم. گویی همه چیز نزد ما بیهوهود است.

وی افزود: کسی که می‌خواهد با زبان حق سخن بگوید احسان غربت می‌کند. نمی‌دانم این ناگاهی تا چه وقت ادامه خواهد بایست؟ چرا برای خارج شدن از این وضع موجود تلاش نمی‌کنید؟ چرا فرزندان را به مساجد نمی‌اورید تا چیزی یاد نگیرند؟ ما چند روزی میان شما هستیم بعد هم می‌روم و دیگران هم همیطنطو... درباره برادرانمان در ایران چه می‌توانم بگویم؟ واقعاً نمی‌توانم پیروزی‌های آن‌ها

شهید راغب حرب سه هفته پیش از
پیروزی نظامی اسرائیل به لبنان در سال ۱۹۸۲ در خطبه نماز جمعه حسینیه روستای جشیط، شیعیان لبنان را به جانبداری و همبستگی همه جانبی با انقلاب اسلامی ایران و امام خمینی (ره) فراخواند.

جایگاه دینی امام خمینی (ره) را نمی‌شناسیم به بیراهه

می‌روم. ما به این بهانه که نمی‌دانیم نائب الامام است از ایشان اشکال می‌گیریم. می‌گوییم او یک روحانی معمولی است. اما مسئله چیز دیگری است. مسئله خروج یک انسان بر رهبر عادل مسلمانان است. با نام عامله می‌خواهند اسلام را خفه کنند، ایا استعمار غیر از روحانی نهاده برای خفه او هشدار داد: دیگری می‌تواند داشته باشد؟

او هشدار داد: عمامه‌ای که به (امام) خمینی نگوید آن را به زمین می‌اندازیم و می‌سوزانیم. وقتی به مردم می‌گوییم هر کسی که بمیرد و در گردش بیعتی نباشد نادان و ناگاهه مرده است. با چه وسیله‌ای یک روحانی را توجیه کنم که ناگاهه نمیرد؟ من نمی‌خواهم درباره یک نظریه و یا یک طرز فکر صحبت کنم. وقت آن رسیده که بیننده حدود خدا کجاست... این است حدود خدا... رهبر بزرگ ما حضرت

فی ما وقع». شیخ خاطر نشان می ساخت که پرچم نبوی همیشگی و زمین تحوّاهد افتاد، و تا زمانی که امام مهدی (عج) آن را به دست گیرد همچنان سریلنگ و برافراشته خواهد ماند.

بطور خلاصه می توان گفت که شیخ الشهید تربیون حسینیه جیشیت و سایر تربیون های منطقه را به مراکز تبلیغ برای انقلاب اسلامی تبدیل کرد. با این دیدگاهها و موضع گیری های برگشته و اشکار و صادقانه با یاًس و نا امیدی و مخدوش کردن انقلاب و رهبری آن مبارزه می کرد. با آزادی سرزمینهای ایران و شکست های بی در بی نیروهای متاجوز، موضع شیخ و سایر طرفداران انقلاب اسلامی شکوفا می شد.

شیخ در موضع خود قاطع‌تر سخن می گفت. پیروزی های سپاهیان اسلام در جبهه های جنگ را مانند پیروزی های مسلمانان صدر اسلام توصیف می کرد. همیشه سعی می کرد از اخبار و رویدادهای روزانه ایران آگاه شود. آنچه را که می شنید و یا دریافت می کرد به مردم منتقل می ساخت. شیخ راغب ایران را مردمی خستگی نپذیر و شجاع معرفی می کرد که هچگاه تأثیون نمی شوند، و از موضع اصولی خود عقب نشینی نمی کنند. سپس سیمای با عظمت و ظاهر پیشرفت ایران را به قران و آفریدگار هستی ربط می دارد. همیشه می گفت این انقلاب زیر سایه خدا برپا شده و شکل گرفته است.

به هر حال شهید شیخ راغب همه امکانات و توانایی ها و موهبت های فکری خود را در راه نصرت انقلاب اسلامی به کار گرفت. از موضع عادلانه آن به شدت دفاع کرد. پیوسته از دشمنان انقلاب اسلامی بیزاری می جست. خواه دشمنان خارجی بودند یا رژیم های منطقه یا احزاب و گروه های مخالف داخلی که همیشه آن را مورد سرزنش و تکوهش قرار می داد. با صراحة و بی پروا نام آنها را می برد بدون این که از کسی باز چیزی بترسد. به عقیده ایشان انقلاب اسلامی ثمره جهاد مؤمنان و ثمره خون اولیاء و صالحان و تجسم ارمغان مستضعفان و محروم ان است و باید به آن ارج نهاد و در حفظ و تقویت آن کوشنا بود.

به راستی می توان گفت شیخ راغب حرب یک اندیشه متحرک مانند انقلاب اسلامی ایران بود که دغدغه مسلمانان و مستضعفان را با خود حمل می کرد.

داشتمیم. انسان زمانی که یک چیزی را که دوست دارد و برای تحقق آن جانفشانی می کند، آن را در بهترین حالت و زیباترین شکل می بیند. هرگاه که تصور او تحقق پیدا کرد امکان ندارد از دسترس او پنهان شود.

شیخ راغب می افزاید: در رابطه با موضوع حکومت اسلامی باید گفت آنچه که تصور می کردیم بدون هیچ کم و کاستی نمایان شد. به راستی که انقلاب اصالت و زیبایی تمثیم فکر را بدیدار کرد. این انقلاب در عرض چندین توطئه قرار گرفته، که اگر لبنان در معرض یکی از آنها قرار می گرفت مسلماً فرو می پاشید. ولی با این وجود انقلاب پایدار ماند، و در همه عرصه ها توانت به پیروزی برس.

شیخ الشهید پایداری ملت ایران در برابر تحریم های اقتصادی امریکا و متحدانش را ستودنی خوانده و همواره تأکید می کرد که ملت ایران با رهنمودهای رهبری و فدائکاری جوانان مسلمان فعال در عرصه های کار و تولید و کشاورزی و صنعت قدم گذاشت و توانت در مدت کوتاهی بسیاری از نیازهای خود را برآورده سازد. چرا که ملت ایران یک ملت زنده است. در مقابله با شرایط سختی که در آن به سر می پرده ایم ما را به اعتماد به نفس تشویق کرد. از اعتماد به سازمان های بین المللی ممچون شورای امنیت و

اتحادیه عرب بر حذر می ساخت. به می گفت

بر خدای یگانه تکیه کنید. این خدای بزرگ است که به ما وعده پیروزی داده است. ایشان می گفت: به امام روح الله خمینی (ره) تکاله کنید که جگوگه با اعتماد بر خدا و با اخلاص در برایر نیروهای کفر و شرک ایستاده است. و خداوند پیروزی و عزت را نسبیت او ساخت، این بنده صالح درستکار که همه دنیا خوستاده اورا ذلیل کنند ولی خداوند عزت را برای ارث ای را داشت و عزیز گرداند و هیچ کس نتوانست بر او غلبه کند.

شیخ راغب همچنین همواره مخالفت خود را با جنگ

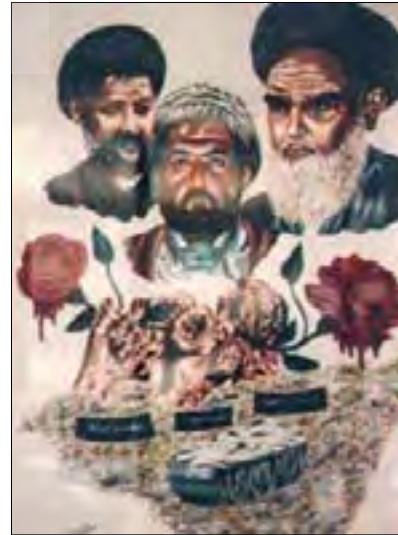
شیخ پایداری ملت ایران در برابر تحریم های اقتصادی امریکا و متحدانش را ستودنی خوانده و همواره تأکید می کرد که ملت ایران، با رهنمودهای رهبری و فدائکاری جوانان فعال در عرصه های کار و تولید و کشاورزی و صنعت قدم گذاشت و توانت در مدت کوتاهی نیازهای خود را برآورده سازد.

می گوید: «هیچ طرحی برای آینده سازی پذیرفتی نیست مگر در سایه اسلام». او پیوسته رهنمودهای هدفمند ارائه می داد و از طریق آن سعی می کرد اسلام را در دل و فکر مردم جایزندان و مردم را شیفت آن سازد تا همه جوان بزندگی آنان را فرا گیرد. به همین دلیل اولین کسی بود که به پیام انقلاب اسلامی پاسخ مثبت داد، و با آن همگام شد. از پیروزی های بی در پی در جبهه های جنگ تحملی خوشحال می شد. شیخ راغب به حق یکی از اوین بیعت کنندگان با امام خمینی (ره) بود. در یکی از خطبه های نماز جمعه ج بشیت که پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران کرد گفت: من از تربیون این حسینیه حیات کامل خود را از انقلاب اسلامی ایران اعلام می کنم. با امام خمینی (ره) امیر مسلمانان بیعت می کنم.

شیخ راغب حرب معتقد بود که امام خمینی (ره) آزو و آرمان مسلمانان را در زمینه بربایی حکومت اسلامی برآورده ساخته است. جمهوری اسلامی ایران نخستین گام برای تحقق حکومت یکپارچه اسلامی است که همه کشورهای اسلامی را آزاد و متحدد خواهد ساخت. ایشان همواره تأکید می کرد که ما بخشی از ایران و ایران بخشی از ماست. با رسانه های مزدور که واقعیت ها را وارونه جلوه می دانند مبارزه می کرد.

شیخ الشهادی مقاومت اسلامی لبنان معتقد بود که اسلام دو بار در غرب به سر برده است. اولین دوره غربت اسلام قبل از فتح مکه بوده است. دومین دوره غربت اسلام در پی فروپاشی حکومت عثمانی به دست کشورهای استعمارگر و انقلاب اسلامی در ایران و بربایی نظام جمهوری اسلامی غربت اسلام پایان یافت.

شیخ شهید آنقدر با انقلاب اسلامی پیوند خورد که در همه مناسبت ها مردم ایران و رهبری انقلاب آن تجلیل می کرد. برای این که مردم را بر خط مشی آن تربیت کند همیشه از انقلاب به عنوان نشانه راه و سرمشق یاد می کرد. به ویزه که می گفت نقش مشایبی در انتظار اوست و این که مادر جهه مقابله با استکبار جهانی و توطئه های آن هستیم، و در ابتدا بهتر است از تصویر زیبایی که از خوشحالی و افتخار خود نسبت به پیروزی انقلاب ایران کرد آشنا بشویم به طوری که از آن به فجر نور تعبیر کرد. هنگامی که از تهران دیدن می کرد و از بربایی دولت اسلامی سخن می گفت تأکید می کرد که دولت اسلامی یک آرزو در خیال ما بود که در عصر حاضر تحقق یافت. ما بر اساس آیات قرآن و شریعت اسلامی و سنت پیامبر انتظار پیروزی انقلاب اسلامی را

ظالمانه ای که صدام به نمایندگی از سوی امریکا بر ضد جمهوری اسلامی تحمیل کرده بود و حمایت و پشتیبانی کامل خود را از انقلاب اسلامی در برایر گروه که های ضد انقلاب بیان می کرد. گرچه سخن گفتن در سایه اشغالگران صهیونیست آزاد نبود، و ایاز عقیده و بیان، شجاعت می طلبید.

از سوی دیگر رژیم بعضی در مناطق مختلف لبنان مزدورانی را استفاده کرده بود که بر ضد نیروهای مؤمن دست به جنایت می زند. اما با این وجود شیخ راغب دیدگاه های خود را به طور آشکار بیان می کرد. با صلحت و سریلنگی و شهامت ایستانگی کرد. از جمله نظراتی که در مورد جنگ تحملی ایران می کرد دیدگاه امام بود که گفته بود «الخیر